שער מאמרי רשב"י — פרשת יתרו

בתוספתא דף ס"ח ע"ב וז"ל ההוא היכלא אתחפייא בשית יריעין כו' היכל הזה הוא הבינה ואתחפייא בשית יריעין הם מחסד ועד יסוד דזעיר אפין כנודע כי בינה עלאה נגנזת תוך בינה דזעיר אפין ומשם ולמטה עד היסוד יש שית יריעין והם סוד אות וז' ראשונה הנגנזת גו אות ו' הנקראת שית יריעין ודע כי החסד יש בו מציאות אחד אשר על שמו נקרא יומם ונתבאר בפרשת אמור שהוא משום דאזיל עם כולהו יומין. פירוש כי הוא מתפשט בכל שאר החמשה ספירות אשר למטה ממנו כי הם אינם יכולים לקבל הארה עליונה אם לא באמצעות החסד הזה הנמשך ואזיל בכולהו. ונמצא כי הם שית חסדים שהם שית יריעין הנז'. אבל הראשונה מכולן כולה חסד ואינה נכנסת במספר עמהם אבל החמשה ספירות אחרות יש בהם מציאות החסד ואינן חסד גמור אלא שבתוכן מתלבשין חמש יריעין דחסד כנז'. וזמ"ש אינון שית יריעין אינון חמש לגו. פירוש כי לגו מהנהו חמש ספירות נמשכין בתוכן ה' יריעות החסד כי הראשונה אינה בכללן לפי שהיא לגו מכולהו חמש יריעין הנז'. וזמ"ש בגו אינון יריעין קיימא חד מרקמא שהוא בחינת החסד העליון עצמו הנקרא יומם המתפשט לגו מאינון חמש. וטעם היותה נקראת מרקמ' הוא לפי שהיא הנותנת ציור וגוון לכל החמש ספירות אשר תחתיה ולכן נקראת מרקמא. רוצה לומר נותנת כח ציור וריקום וגוון בה' ספירות שתחתיה. והנה זו היריעה המרקמא היא היותר סמוכה אל הבינה והבינה אתחפייא בגו האי יריע' מרקמא וזמ"ש בההיא יריעה רוצה לומר המרקמא (ע"ג) אתחפיא ההוא היכלא שהיא הבינה שנחפית ומתלבשת בתוך זו היריעה הפנימי' שבכולן. ועיין לקמן בפ' תרומה דף קל"ט ע"א ובפ' אמור דק"ג ע"ב:

שם דף ס"ט ע"א וז"ל בלעם לא תב ולא אהדר כו' זה תבין ממה שהודעתיך איך נתגלגל בנבל הכרמלי בסוד ויהי לאבן הנז' בנבל. וע"ש באורך ענין הגלגולי' ההם איך נתפשטו:

שם דף פ"ח ע"ב וז"ל. אמר ר' אלעזר לאבוי אלין סעודתי איך מתתקנן אמר ליה ליליא דשבתא כתיב והרכבתיך על במתי ארץ כו'. הנה סוד השלשה סעודות כך הם הראשונ' (ד"ש ע"ב) שהיא של הלילה היא כנגד חקל תפוחין קדישין. והשנית של הבקר היא סעודת עתיקא קדישא. והשלישית היא סעודת ז"א. והענין הוא כי השבת הוא סוד התדבקות הב"ת בש'. שהם ג' אבות ש' ב"ת והיא עולה למעלה מנצח הוד שהם תפוחין. והם נקראים תפוחין לפי שהם כמו התפוח כלולים מלובן ואודם. אלא שזה אודם נוטה ללובן. וזה לובן נוטה לאודם. לפיכך נקראים שדה תפוחים. כי ש' בסוד שלש אבות וד' וה' בסוד ד"ה מיהודה. שהוא קודם הזווג ואחר הזווג. וכנגד סעודה זו נאמר והרכבתיך על במתי ארץ ע"ל דייקא כי עולה למעלה מנצח והוד. ועליה זו שהיא עולה למעלה מנצח והוד היינו מנצח והוד דידיה שהם במתי ארץ דייקא. ועולה על נצח והוד של הזכר דהיינו ת"ת. והם נקראים תפוחין קדישין. בסוד קדש היא לכם. ולפי שמכניסין ומבשילין הזרע העליון היורד מהמוח הנקרא חכמה והיא קדש. ולפיכך נקראים תפוחין קדישין. ולפיכך בקידוש הלילה אנו מזכירין ל"ה תיבות כנגד ל"ב שבילין. וכנגד שלשה אלו שהם נה"י כנ"ז בס' הזוהר לרמוז שנתעלו שלשה שלה ועלו למעלה על הג' של הזכר העליון ונתדבק באבות וכאשר תתעלה היא ותתדבק באבות בהכרח יתעלה גם כן הזכר העליון על ידה בסוד ג' אחרונות שבו ויעלו אותם השלושה למדרגת אבות בימי החול ולפיכך בקידוש שהוא כנגד הזכר יש בו גם כן ל"ה תיבות שהם כנגד ל"ב שבילין. וג' כנגד נה"י של הזכר שגם הם נתעלו ממה שהיו. ואין ספק כי שניהם יתענגו בעדן העליון כי שלשה אחרונות שבשניהם עלו למדרגת אבות. וג' אמצעיות למדרגת מוחין וג' ראשונות בחיק אבא ואימא. ושניהם שהם שם ההוי"ה ושם אדני. שהם ז"א מתענגים על ה' ממש. וזהו אז תתענג על ה' על ה' דייקא אלא שאין זה השפע מגיע אלא להם ואנחנו מקבלים שפע מעל במתי ארץ לבד. ולפיכך סעודה זו היא כנגד והרכבתיך על במתי ארץ בערכנו כי אין אנו מקבלים השפע כי אם מעל במתי ארץ בסעודה ראשונה עד בא הסעודה השניה כי אז היא סעודת עתיקא קדישא שאנו מקבלים שפע מעתיקא קדישא ממש ומפני זה נזכר בכתוב אז תתענג על ה' קודם והרכבתיך על במתי ארץ שלא כסדר הסעודות כי גם סעודה ראשונה יש בה קבלת שפע מעתיקא

קדישא אלא שהיא לעצמה ואנחנו מקבלים שפע מעל במתי ארץ והיינו דקאמר אז תתענג על ה' ולא קאמר אענגך על ה' כדקאמר והרכבתיך על במתי ארץ אלא אמר אז תתענג סתם (ע"ד) וקאי אחקל תפוחין קדישין שתקבל היא עצמה עונג מעתיקא קדישא בסעודה ראשונה. ולפיכך נזכר קודם לוהרכבתיך וקאי נמי עלינו בסעודה שניה שאנו מקבלים שפע מעתיקא קדישא ממש בזו הסעודה השניה ואמנם סעודה זו הב' היא סוד התעלו' הבנים הנעימי' בן ובת לאבא ואימא בסו' בנים ויהיה הוא נכלל בחלקיו בתוך אבא עלאה בבנים שלו והיא נכללת בחלקיה בתוך אימא עלאה בבנים שלה. כי כבר ביארנו כי סוד סעודה ראשונה הוא התעלות ג' אחרונות שבשניהם למדרגת אבות. וג' אבות למדרגת מוחות. וג' מוחות בחיק אבא ואימא. אמנם סעודה שניה היא היות ג' אחרונות שבשניהם מדרגת מוחות. וג' אבות במדרגת ג' אחרונות שבאבא ואימא וג' מוחות במדרגת ג' אבות שבאבא ואימא. וכאשר תדקדק בענין שכתבנו תמצא שסעודה אחת לא השיגו הבנים הנעימים מאבא ואימא אלא בסוד ג' אחרונות שבהם וזהו סוד חקל תפוחין קדישין בסוד קדש קדשים לפני ולפנים. וסעודה שניה השיגו הבנים הנעימים מאבא ואימא בסוד ג' אבות שבהם ולפיכך תקרא סעודה זו סעודת' דע"ק כי עד שם התפשטות הכתר בסוד ג' אחרונות שבו והדברים עתיקים. ולפיכך נקרא קידוש זה קדושא רבא בסוד צומא רבא. ואמנם סעודה ג' הוא סוד התעלות ז"א כולו בתוך אבא ואימא עלאה ג' אחרונות שבו בג' אחרונות שבהם. וג' אבות שבו בג' אבות שבהם. וג' מוחות שבו בג' מוחות שבהם. וזו נקראת נחלה בלא מצרים כי אין קליפה שולטת שם כיון שכולו נכלל באו"א עלאין ולא נשאר ממנו כלום למטה כסדר אצילותו הראשון. וכאשר יעלה למעלה ויהיה נכלל כולו באו"א יהיה סמוך למצח העליון בסוד ג' ראשונות שבעתיקא וזהו עת רצון. ואמנם עליה זו לא תשיגהו הכלה רק החתן לבד. ולפיכך נקראת סעודתא דזעיר אפין ואנו מתפללין שגם הכלה תשוב למדרגה זו. וזהו ואני תפילתי לך ה' עת רצון וכבר ידוע שהיא נקראת תפילה וע"ת וסוד ואני לחבר אני עם ו'. ולפיכך אנו קורין במנחה בס"ת בשבת להדביקה עם בעלה (ד"ש ע"ג) שהוא תורה שבכתב וקורין שלשה לבד כי זהו ההפרש שיש בינה לביני בשעה זו כי ישארו ממנה ג' למטה שלא נכללו בעולם העליון. ומפני היות ז"א נכלל כולו באבא ואימא הדיני' שבז"א מתבטלין אע"פ שהוא זמנם כי מסתכל בו המצח העליון בעלותו שם סמוך לו. וכל העולמות בהשקט ושלוה כי המצח העליון יתיב על כורסייא דשביבין דנור לאכפייא לון והנה כאשר תפקח עיניך תראה כי סעודה זו עם היותה של ז"א היא גדולה מכולם. ולפיכך אין אומרים בה קידוש כלל כי נעלמה מאוד. כי שם מקום האכילה ולא השתיה וזהו והאכלתיך נחלת יעקב אביך. וכד"א אכלו רעים לעילא. שתו ושכרו לתתא כנז' בס' הזוהר בפ' ויקרא בדף ד' ע"ב שנקראים רעים משום דיתבי באחדותא ברעותא וחביבותא דלא מתפרשן לעלמין והיין אעפ"י שהוא לפעמים משמח בסוד מיתו' הדינין הרי הדין ניכר בו עכ"פ. ואמנם בשעת סעודה ג' זו אין הדינין ניכרין כלל והכל רחמים גמורים. ולפיכך נסתלק משה בשעה זו ולא בבקר להראות שנתעלה בסוד הרחמים הפשוטים. ואמנם הוצרכו ג' מ'שה י'וסף ד'וד להסתסק בשבת לצורך ג' שבמלכו' (ד"ב ע"א) הנשארות להעלותם למעל' עם בעל' ודי בזה:

שם דף צ"ב ע"ב וז"ל ואינון תרין אתוון סלקין ונחתין ונהרין ומתעטרין כ"ב אתוון כללא דאוריתא בטשי בתרי אתוון קדמאי וסלקי לחד כו'. ענין זה הוא בשבח שתקנו אנשי כנסת הגדולה לומר בתפילת שחרית דיום השבת אל אדון על כל המעשים כו' והנה אמר כי שתי אותיו' האחרונו' מן האלפ"א בית"א שהם ש"ת. אשר הם כללא דאורייתא רוצה לומר שכוללין כל האותיות לפי שהם סיום כל האלפא ביתא כאשר אלו שתי אותיות ש"ת מבטשי בשתי אותיות הראשונו' שהם א"ב אז יוצא מן אותיות ש"ת שית שבטין ושית שבטין שהם כנגד י"ב תיבות שיש בשבח יתנו לו כל צבא מרום תפארת כו' עד וחיות הקדש ששה באות ש' וששה באות ת'. וכאשר הוא להפך שאותיו' א"ב מבטשי בשית. אז יוצאין מן א"ב ה' וה' אתוון שהם אל אדון כו' ברוך ומבורך כו' ואלו הם סוד המלכא קדישא. אבל בחינת הכרסייא קדישא דמלכא קדי' יתיב עלה הם י"ח תיבו' אמצעיו' מן ג' ועד ר' ובכל אחד ואחד ד' תיבות הרי כולן ע"ב תיבין. וכל זה תבין מן פ' תרומה בדף קל"ב ע"ב. ומ"ש לעיל ועאל במרגלא תתאה ואתישב שמא אחרא תחותיה ואיהו י"ה כו' זה תבין במה שביארנו בביאור מ"ש ז"ל פסיעה גסה נוטלת אחת מת"ק ממאור עיניו של אדם וע"ש. תם: